



รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยศึกษานโยบายการจัดการศึกษาลำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

A Research Project to Study the Educational Policies for Culturally Diverse Students of
Public Primary Schools in the Three Southernmost Provinces of Thailand

จิติมดี อาพัทธนานนท์

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยวิทยาเขตปัตตานี

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ประจำปีงบประมาณ 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรต้น คือ สังเกตของโรงเรียน ชื่อเสียงของโรงเรียน สัดส่วนของนักเรียนที่นับถือ ศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม และพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ กับนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้เป็น โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 271 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และการทดสอบไคแอสควร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. มากกว่าร้อยละ 90 ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีนโยบายด้านการแต่งกาย นโยบายเกี่ยวกับการจัดอาหารกลางวัน นโยบายเกี่ยวกับวันหยุดนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้นโยบายเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการสอน และนโยบายเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ที่คำนึงถึงวัฒนธรรมของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม สำหรับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ โรงเรียนส่วนน้อยที่จะมีการปฏิบัติ เช่น การมีห้องพระในโรงเรียน (ร้อยละ 20.2) การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาพุทธ (ร้อยละ 20.5) การจัดกิจกรรมวันไหว้ครู (ร้อยละ 20.9) การสอนวิชาพุทธศาสนา (ร้อยละ 23) สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามทั้งหมด หรือ มีนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่

2. ผลการวิจัยพบว่า ในตัวแปรต้นทั้งหมด คือ สังเกตของโรงเรียน ชื่อเสียงของโรงเรียน สัดส่วนของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม และพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ สัดส่วนของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธกับนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมีความสัมพันธ์กับนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของโรงเรียนมากที่สุด คือ มีความสัมพันธ์กับนโยบายแทบทุกด้านอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ยกเว้นนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้นโยบายเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการสอน ที่สัดส่วนของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธและนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามไม่มีความสัมพันธ์ผลการวิจัยเช่นนี้อธิบายได้ว่า นโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนผันแปรไปตามวัฒนธรรมของนักเรียนที่เป็นคนกลุ่มใหญ่ในโรงเรียน ซึ่งตามแนวคิดของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมแล้ว ไม่ใช่สิ่งที่ผิด แต่โรงเรียนควรจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักวัฒนธรรมที่หลากหลายไม่จำกัดแต่วัฒนธรรมของตนเอง ถึงแม้ว่าในโรงเรียนจะมีนักเรียนเพียงวัฒนธรรมเดียวก็ตาม เพราะในอนาคต นักเรียนต้องเข้าสู่สังคมและพบปะกับคนหลากหลายวัฒนธรรม การมีทักษะในการอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็น

Abstracts

This research aimed at examining the educational policies for culturally diverse students of public primary schools in the three southernmost provinces and see if the jurisdiction of schools, schools' academic reputation, ratio of Buddhist and Muslim students in schools and the area where schools are located are significantly related to schools' educational policies. The sample consisted of 271 public primary schools in the three southernmost provinces. Questionnaire was used as a data collecting tool. Percentage and Chi-square were used in data analysis.

The research found that:

1) More than 90 percent of schools in the study had policies for school uniform, school lunch, school holiday, curriculum, teaching methods, and languages used in schools, that took students' cultural backgrounds into concerns and were congruent with multicultural education practices. However, few schools have policies on practices related to Buddhism, For example, few schools (20.2%) had Buddhist praying rooms. Few schools (20.5%) held activities on Buddhist festive days. Few schools (20.9%) had activities on Teacher respect day. Few schools (23%) had Buddhist studies class. The reason might be that the students in the schools were all or mostly Muslims.

2) Among all the independent variables, ratio of Buddhist and Muslim students in schools was significantly relate to schools' education policies for culturally diverse students in all aspects at $p \leq .01$ and $p \leq .05$ except for policies on curriculum and teaching methods. This can be concluded that schools' education policies for culturally diverse students vary depending on the cultures of students who are the majority in schools. According to multicultural education practices, doing so is not wrong. However, although the schools are monoculture, they still have an obligation to teach their students to know several cultures in order to live in a culturally diverse society.